

PROBLEMI ALKOHOLIZMA V OBČINI MOSTE-POLJE

MALIGANI RAZKRAJAJO ČLOVEKA

ALKOHOLIZEM IN PIJANOST NI ISTO – ČLOVEKOVA NOTRANJOST POGOJUJE ZUNANJE VPLIVE – ALKOHOLIK 20 LET PREJ POD RUŠO – V OBČINI MOSTE-POLJE 532 REGISTRIRANIH ALKOHOLIKOV – PRIZADEVANJA DEJAVNIKOV, KI SE UKVARJAJO Z ALKOHOLIZMOM, NISO USKLAJENA

Če je verjeti statistikam, potem lahko zapišemo, da dandanes zaradi alkoholizma trpi na svetu nad 120 milijonov ljudi. Ta pošastna številka nam dokazuje, da to zlo, ki je spravilo v obup in nesrečo že marsikaterga posameznika ali družino, neusmiljeno pustoši med nami in si iz dneva v dan pridobiva nove žrtve, ki jih postopoma, a trdovratno in vztrajno razkrajajo znotraj in zunaj.

DOLGOST ŽIVLJENJA ALKOHOLIKA JE KRATKA

In koga lahko štejemo med alkoholike? Najbrž ne

človek uživa alkoholne pijače. Odgovor zopet daje statistika, ki navaja podatek, da je 50 odstotkov anketiranih alkoholikov začelo popivati zaradi družbe in iz navade. Torej je okolje tisto, ki

ne razvalina, ki redkokdaj dočaka visoko starost. Strokovnjaki, ki se ukvarjajo z alkoholizmom, imajo tehtne dokaze, da gre alkoholik v poprečju kar za 20 let prej pod zemljo kot nealkoholik.

pravi pekel in predstavlja najbolj tragično podobo alkoholizma. Ne smemo prezreti tudi škode, ki jo alkoholizem povzroča gospodarstvu (nesreče pri delu, prometne nesreče, izostanki z dela in občutno zmanjšana produktivnost alkoholika ipd.).

Sedaj pa pogledimo, kako je glede alkoholizma v občini Moste-Polje. Moščanski zavod za socialno delo je skupaj z drugimi dejavniki (delovne organizacije, krajevne skupnosti in družbene službe) pripravil zanimivo analizo, iz katere je razvidno, da imamo trenutno v občini registriranih 532 alkoholikov. Številka bržkone ni povsem točna, ker so tudi kriteriji in pristop k registraciji alkoholikov pri posameznih dejavnostih različni.

Med tistimi, ki ne morejo živeti brez maliganov, so v večini moški. Razmerje je 496:36 ali 1:15 v prid prvih.

BIKA JE TREBA PRIJETI ZA ROGE

Omenili smo že, da je delovna sposobnost tako imenovanega kroničnega pijanca bistveno zmanjšana. In če je od 532 alkoholikov v občini 259 v rednem delovnem razmerju, potem si lahko predstavljamo, kakšna je njihova delovna storilnost: kar 199

pa jih je brez zaposlitve. Največ alkoholikov je starih od 30 do 50 let, se pravi ljudi v zrelih letih, ko je človek na višku svojih moči, ki pa alkoholiku, zastrupljenemu z maligani, naglo pojemajo in redkokateri dočaka 55 let starosti. Značilno je tudi, da dobra polovica alkohola vdanih ljudi v občini Moste-Polje izhaja iz socialno najnižje sloja. Neurejene družinske razmere pogosto neredno solanje otrok, saj je kar polovica alkoholikov z nedokončano osnovno šolo.

Izkušnje kažejo, da je alkoholika zelo težko pridobiti za zdravljenje. Zato ni čudno, da se kar 288 letih iz občine ni zdravilo. Če pa se alkoholik že zdravi, se kaj lahko zgodi, da po končanem zdravljenju zopet zaide med tako imenovane povratnike in začne znova in se huje piti.

Iz vsega, kar smo zapisali, sledi, da je alkoholizem zlo današnjega časa in huda nadlega za našo slovensko in jugoslovansko socialistično skupnost, za človeštvo.

Sestavljavci analize za našo občino na koncu predlagajo konkretne ukrepe, ki naj bi na območju občine čez ne izkoreninili pa vsaj ublažili škodljive posledice tega zla. Povsem soglašamo s

prizadevanji v tej smeri, vendar sodimo, da bodo ti ukrepi kaplja v morje in glas vpijočega v puščavi vse dotlej, dokler se ne bomo z vrha lotili sistemskih rešitev, med katere sodijo: še bolj obdavičiti in podražiti žgane pijače, zmanjšati ali povsem ukiniti reklamiranje alkoholnih pijač v množičnih občinah in ne nazadnje zmanjšati število različnih vinskih sejmov, ki ustvarjajo zelo ugodno klimo za množično pijančevanje.

Kajti vse dotlej, dokler bo naša mladina na malih zaslonih imela priložnost videti, s kakšnim užitekomi mladi reklamatorji pijejo peneče vino, vinjak ali viski, le-ta ne bo pila mlečnih proizvodov ali brezalkoholnih pijač. In vse dotlej, dokler bomo v Mostah, na Kodeljevem (in še marsikje drugje v Jugoslaviji) imeli mnogo več bifejev in gostin kot mlečnih okrepčevalnic s toplimi napitki, vse dotlej, dokler ne bomo pocenili brezalkoholnih pijač in ne bomo s sistematično vzgojo napovedali alkoholizmu neizprosni boj, vse dotlej bo mladina bolj dovzetna za alkoholne pijače, ki se ponujajo na vsakem vogalu v stoterih razkošno opremljenih steklenicah, vemo pa, da zgledi (slabi ali dobri) vlečejo!

FRANCE F. JIDIGA

Obtožba ali očitek: „Očka, lačna sem, kruha bi rada, ti pa kar naprej piješ“

tistega, ki dnevno iz potrebe, in ob izdatni hrani zvrne nekaj kozarcev vina. Tudi ne tistega, ki se ga občasnno v veseli družbi „pošteno nakuca“, čeprav ne zanikamo možnosti, da se lahko tudi tako pitje sčasoma sprevrže v kronični alkoholizem. Vse je seveda odvisno od okoliščin in od človeka.

Alkoholik je težak bolnik – človek, ki brez alkohola ne more ne delati ne živeti. Njegova odvisnost od maliganov je tolikšna, da razodeva težke duševne motnje, ki razjedajo človekovo telesno in duševno zdravje. In ne nazadnje: alkoholizem je bolezenski proces, ki praviloma vodi človeka, če je prepuščen sam sebi, v telesni, duševni in socialni propad.

Se drugače povedano: alkoholik pije, ker mora piti – postal je suženj maliganov. Zanimivo je – čeprav nekoliko banalno in poenostavljeno – vprašanje, zakaj

včasih že kar usodno vpliva na to, ali bo nekdo postal alkoholik ali se bo upr skušnjavi. Potemtakem je v pogovoru, da priložnost dela tatu, veliko resnice.

TRAGIČNE POSLEDICE ZA DRUŽINO IN ZA DRUŽBO

In kakšne so posledice, kakšne sledi pušča na človeku prekomerno uživanje alkohola?

Dolgotrajno in vsakodnevno pijančevanje se tako močnega človeka duševno in telesno popolnoma izčrpa ter ga pripelje do občutka osamljenosti in zavrženosti. Nastopijo težave in korenite spremembe v čustvih, poklicu, družinskih, spolnih, socialnih in drugih odnosih. Alkohol razkrajja in težko poškoduje človekovo živčevje, jetra, ledvice, možgansko tkivo in želodec. Kronični pijanec sčasoma postaja

Enake, če ne še mnogo hujše, so posledice alkoholizma za družino in ne nazadnje za celotno družbo. Na dlani je, da je bil v pijanosti spočet že marsikateri hud zločin ali pregreha. Ni redek primer, ko se mora žena z otroki ponoči zateči k sosedom pred nasilnimi izpadi moža – pijanca, ki mu ni mar za lačno družino, marveč vsak dinar odnese v gostilno.

Iz vsakdanjega življenja so nam znani primeri, ki je pijani oče posilil lastno hčer. Sem sodijo še: prodaja ali rubež zadolženega imetja, tatvine, prosjačenjske in prostituticijske, to so stalni sopotniki alkoholizma.

Nanesto topljega domačega ognjišča, v katerem se otroci počutijo varni, obdani s pozornostjo in ljubeznijo staršev, smo v družini alkoholika priče nenehni napetosti, nezdravemu ozračju, tesnobi in strahu. To je

Tudi on je postal suženj maliganov brez katerih ne more živeti

PRVI KUPEC ZEMLJE JE OBČINA

(Nadaljevanje s 1. strani)

drugem pravnem poslu, s tem da se vrednost revalorizira po stanju na dan 1. 7. 1972.

Če se imetnik pravice uporabe in občina ne dogovorita drugače, je občina dolžna plačati odškodnino za prenos pravice uporabe in po vrnitve neamortiziranih naložb na zemljišču v enem letu po pravno-močnosti odločbe o prenosu pravice uporabe. Vknjižba prenosa pravice uporabe na stavbnem zemljišču se opravi na predlog občine po predpisih o vknjižbi nepremičnin v družbeni lastnini.

Organizacija združenega dela in druga družbenopravna oseba, ki ne priglasijo v predpisanem roku nezazidanega stavbnega zemljišča, katerega ne uporablja za opravljanje svoje dovoljene dejavnosti, na njem ni v predpisanem roku opravila gradbenih del do tretje gradbene faze ali ga uporablja brez pravnega naslova, se kaznuje z denarno kaznijo do 100.000 dinarjev za gospodarski prestop, odgovorna oseba te organizacije ali družbenopravne osebe pa

z denarno kaznijo do 5.000 dinarjev.

Če želi nezazidano stavbno zemljišče prodati občan, ki ima na zemljišču lastninsko pravico, je dolžan ponuditi to zemljišče najprej v nakup občini, na območju katere leži zemljišče. Ponudbo, ki mora vsebovati ceno in druge pogoje prodaje zemljišča, mora občan sporočiti občini prek krajevno pristojnega sodišča. Če občina v 60 dneh od dneva, ko ji je bila ponudba vročena ponudbe ne sprejme, lahko lastnik proda zemljišče drugemu kupcu, in to po istih ali za prodajalca ugodnejših pogojih. Lastnik mora ponudbo ponoviti, če ponudbenega zemljišča ne proda v enem letu od dneva, ko je občina ponudbo odklonila.

V primeru, če lastnik-prodajalec občine ne ponudi zemljišča ali ji ponudi po višji ceni ali po drugih, slabših pogojih, po katerih je bila ponudba opravljena, ali če je z zametavo, darilom ali na drugačen način prodaja prikrita, lahko občina vloži tožbo na razveljavitve pogodbe o prodaji zemljišča v enem letu od

dneva, ko je bil opravljen zemljiškopravni prenos.

Brez dokaza o ponudbi zemljišča občini v nakup ni mogoče overiti podpisov na pogodbi o prenosu zemljišča, niti ni mogoče zemljiškopravni prenos tega zemljišča, izvod zemljiškopravne knjige, na podlagi katerega se prenese lastnina na zemljišča, ki ga proda lastnik občini, mora sodišče vročiti pristojnemu javnemu pravobranilstvu. Občan, ki sklene pogodbo o prenosu zemljišča v nasprotju z zgoraj navedenimi določili, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo od 500 do 5.000 dinarjev, civilnopravna oseba, družbenopolitična organizacija in društvo pa z denarno kaznijo od 1.000 do 10.000 dinarjev.

Do uveljavitve predpisov o prometu z zemljišči ima lastnik stavbe, zgrajene na zemljišču v družbeni lastnini, pravico uporabljati zemljišče pod stavbo in zemljišče, ki je potrebno za normalno rabo stavbe. Ta pravica traja, dokler stoji stavba in je same zase ni mogoče prenašati; zato preide ob prenosu lastninske pravice na stavbi na pridobitelja

stavbe tudi ta pravica.

Prejšnji lastnik nezazidanega stavbnega zemljišča, ki je prišlo v družbeno lastnino po zakonu o nacionalizaciji, ima še nadalje pravico uporabljati to zemljišče do dneva, ko ga mora po odločbi pristojnega organa izročiti uporabniku.

Prejšnji lastnik lahko izroči tako zemljišče že pred prejemom odločbe pristojnega organa, občina pa je dolžna zemljišče od njega prevzeti in plačati odškodnino po zakonu o razlastitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe.

Prejšnji lastnik nezazidanega stavbnega zemljišča lahko svojo pravico uporabe zemljišča prenese s pravnim poslom (darilno pogodbo) le za zakonca, potomce, posvojenca, starše in posvojitelja, pa te pravice ne morejo s pravnim poslom prenesti na drugega. Pravico iz prejšnjega odstavka lahko podedujejo za-

koniti dediči prejšnjega lastnika in zakoniti dediči zakonca, potomcev, posvojenec, staršev in posvojiteljev, na katere je prejšnji lastnik prenesel to pravico.

Pogodbe o prenosu pravice uporabe od prejšnjega lastnika na zakonca, potomce, posvojenca, starše in posvojitelje ter o pridobitvi kmetijskega zemljišča je treba predložiti pristojnemu občinskemu javnemu pravobranilstvu, ki jih je upravičeno izpodbijati v roku 3 mesecev od prejema pogodbe, če so sklenjene v nasprotju z določili novega zakona. Brez potrjena javnega pravobranilstva o prejemu pogodbe zemljiškopravno sodišče ne sme opraviti zemljiškopravnega prenosa.

Do uveljavitve predpisov o kmetijskem zemljišču je promet s kmetijskim zemljišču začasno prepovedan, razen promet, ki ga oprav-

ljajo občinske skupščine in promet s kmetijskimi zemljišči, potrebnimi za graditev infrastrukturnih in vojaških objektov ter pridobivanja zemljišč z dedovanjem. Promet s kmetijskimi zemljišči, katera pridobi kmet, ki se izključno ukvarja s kmetijstvom ali kmetijsko delovno organizacija, če kmetijska zemljišča še naprej uporablja za kmetijsko obdelavo in če so po sprejetem urbanističnem dokumentu tudi v bodoče namenjena za kmetijstvo, je mogoč.

Za kmetijska zemljišča po tem zakonu se štejejo vsa obdelovalna in neobdelovalna (neplodna) in gozdna zemljišča ter gozdovi, ki služijo kmetijski ali gozdni proizvodnji, če ne ležijo v mejah, zajetih z urbanističnim ali zaidalnim načrtom in tista, ki so po teh načrtih določena za kmetijsko oziroma gozdno dejavnost.

V ZALOGU NOV OTROŠKI VRTEC

(Nadaljevanje s 1. strani)

da se montažna stavba ne bo obnesla ter da bo „čas pokazal svoje“! Kje pa čas tega ne storí?

Ne glede na različne govornice pa sem prepričana, da je večina Založanov vesela novega vrtca. Še večje zadovoljstvo pa bomo doživeli, ko bo zgrajena stavba

za drugo stopnjo otroške vzgoje – osnovna šola, ki jo morajo po programu začeti graditi še to jesen.

MILENA MATJAŽIČ